

Kamppailulajien ja Painonnostoliiton yhteinen ympäristöohjelma 2022–2024

Ympäristöohjelmassa mukana olevat liitot:

Aikidoliitto, Judoliitto, Karateliitto, Miekkailu- ja 5-otteluliitto,
Nyrkkeilyliitto, Painiliitto, Painonnostoliitto ja Taekwondoliitto

Ohjelma hyväksytty liittojen hallituksissa marraskuussa 2021 ja astuu voimaan 1.1.2022.

Ympäristötyöryhmä:

Katja Arpalo, Laura von Boehm, Tatu Iivanainen, Anssi Kaltevo, Marko Laine,
Antti Pekkala, Timo Ruuhijärvi, Lena Tallroth-Kock

1. Johdanto

Opetus- ja kulttuuriministeriö määrittelee ympäristövastuun seuraavasti: Järjestö tunnistaa ja arvioi toimintansa ympäristövaikutukset esimerkiksi kilpailutoiminnan, tapahtumien, liikuntapaikkojen, matkojen ja hankintojen osalta. Järjestön toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa vähennetään toiminnan kielteisiä ympäristövaikutuksia ja edistetään ympäristökestävyyttä. Järjestö vaikuttaa kestävästi myös rakenteiden, viestinnän ja koulutuksen avulla.

Liikuntajärjestöjä nyt koskevat ympäristöohjelmat ovat keino jalkauttaa toimenpiteitä, joita kansainvälisesti ohjaavat YK:n Agenda 2030, EU:n ilmastopolitiikka ja Pariisin ilmastopöytäkirja. Kansallisesti opetus- ja kulttuuriministeriö soveltaa eri ilmasto-ohjelmia lajiliitoille ja lajiliitot edelleen omille jäsenilleen eli urheiluseuroille. Lisäksi ympäristöohjelmia ohjaavat mm. liikuntalaki, kansainvälisten lajiliittojen säädökset ja Olympiakomitean vastuullisuusohjelma, johon Olympiakomitean jäsenjärjestöt ovat sitoutuneet.

Me, Aikidoliitto, Judoliitto, Karateliitto, Miekkailu- ja 5-otteliitto, Nyrkkeilyliitto, Painiliitto, Painonnostoliitto ja Taekwondoliitto, kannamme vastuamme ympäristöstä. Näin varmistamme, että lajimme harrastaminen jatkuu myös tulevaisuudessa. Meidän mielestämme urheilu- ja liikuntajärjestöjen tulee kantaa oma kortensa kekoon ympäristön suojelemiseksi.

Huomioimme ympäristövaikutukset kaikessa toiminnassamme siinä laajuudessa kuin se liittojemme perustehtävät huomioiden on mahdollista. Tiedostamme, että meidän on ensin analysoitava lähtökohdat, joista voimme lähteä toimintaa kehittämään, ja tämän jälkeen määrittelemme toimintamme kehityskohdat mm. kilpailutoiminnan, tapahtumien, liikuntapaikkojen, matkojen ja hankintojen osalta. Kuitenkin jo heti alusta lähtien suunnittelemme konkreettiset toimenpiteet, joilla mukana olevina järjestöinä voimme ensin viestiä, ohjata, kannustaa ja mahdollisesti tulevaisuudessa velvoittaa omia jäsenyhteisöjämme toimimaan ohjelman mukaisesti.

Teemme jo ennestään yhteistyötä monella eri osa-alueella. Yhteisen ympäristöohjelman kautta vastuullisuuskysymykset nousevat entistä suurempaan rooliin järjestöjen yhteisessä tekemisessä. Vaikutamme viestinnän keinoin ympäristöohjelman tavoitteista 1000 jäsen-seuran kautta 50.000 ihmiseen.

2. Ympäristöpolitiikka

Tuemme kestävästä kehityksestä ja ilmastomuutoksen hillintää sekä autamme siihen sopeutumisessa. Yksin olemme pieniä toimijoita, mutta yhdessä Olympiakomitean, seurojen ja muun yhteisön kanssa ympäristötoista tulee vaikuttavampia. Jaamme tietoa ja tuemme lajimme seuroja ympäristöasioissa. Kannustamme kaikkia lajimme toimijoita huomioimaan ympäristön kaikessa toiminnassaan.

3. Suunnitteluprosessi

Kamppailulajien yhteisen ympäristöohjelman työstö alkoi 21.4.2021 pidetyllä kokouksella, jossa todettiin yhteiselle ohjelmalle olevan tarvetta, jotta sen vaikuttavuus olisi suurempi. Kampailulajien yhteisen yhdenvertaisuussuunnitelman tuomien hyvien kokemusten perusteella todettiin yhteistyössä suunnitellun ja toteutetun ohjelman myös säästävän työntekijäresursseja. Toisessa suunnittelukokouksessa 2.9.2021 jaettiin ohjelman valmistelu työpäivittäin ja luotiin aikataulu koko ohjelman valmistumiselle. Työryhmä kokoontui yhteensä kahdeksan kertaa saaden ohjelman valmiiksi 28.10.2021.

Sen sijaan, että olisimme luoneet suunnitelmalle etukäteen sen vaikuttavuutta osoittavat mittarit, päätimme nostaa niiden luomisen ensimmäisen ohjelmakauden alkupään toimenpiteeksi, jotta saamme

mietittyä mittaristot huolella ohjelman tavoitteita aidosti tukemaan. Arvioimme mittaristojen toimivuutta ohjelmakausittain ja tarvittaessa muokkaamme niitä uudelle ohjelmakaudelle.

Huomioimme ympäristövaikutukset kaikessa toiminnassamme siinä laajuudessa kuin se liittojemme perustehtävät huomioiden on mahdollista. Huippu-urheilu vaatii matkustamista, joten aina emme voi mennä ympäristö edellä toiminnassamme emmekä päätöksenteossamme, mutta haemme näissäkin tapauksissa ympäristön kannalta edullisia ratkaisuja. Lisäksi luomme toimintatapoja, joiden avulla jäsenyhteisömme voivat muovata toimintaansa ympäristöystävällisempään suuntaan. Viestintäteknologian hyödyntäminen mahdollistaa esimerkiksi ylenmääräisen matkustuksen vähentämisen koulutusten ja kokousten yhteydessä.

Tämä ohjelma on voimassa vuodet 2022–2024. Ympäristötyöryhmä kokoontuu 4–6 kertaa vuodessa. Tarkastelemme ohjelman ajantasaisuutta ja vaikutuksia vuosittain syksyisin. Teemme varsinaisen ohjelman päivityksen uudelle nelivuotiskaudelle syksyllä 2024.

Viestimme ympäristöohjelman toimista jäsenistöille liittojen internet-sivuilla, sosiaalisessa mediassa ja seurakirjeillä säännöllisesti. Tämän lisäksi nostamme ajankohtaisia, järjestöihin vaikuttavia ympäristöasioita viestinnässä esiin, kun ne ovat ajankohtaisia. Sopivien tilaisuuksien tullen otamme yhdessä kantaa ympäristöasioihin.

4. Toimenpidesuunnitelma

Ympäristöohjelman 2022–2024 tavoitteet ja toimenpiteet:

1. Tilannekuvan luominen

- Ympäristötyöryhmän perustaminen
 - Edustaja jokaisesta liitosta
- Tiedon keruu
 - Nykytilanteen kartoitus
- Mittaristojen luominen

2. Ympäristön huomioiminen liittojen toiminnassa

- Matkustuksen päästöjen vähentäminen
 - Etäosallistumismahdollisuuksien lisääminen
 - Etätyöt
 - Hallitusten/valiokuntien/työryhmien kokoukset
 - Koulutukset
 - Liittokokoukset
- Materiaalien käytön tarkistaminen
- Suurimmille kotimaan tapahtumille laaditaan ympäristösuunnitelma

3. Ympäristötietoisuuden lisääminen lajien parissa

- Yhteinen viestintä
- Suunnittelukokoukset 4–6 kertaa vuodessa
- Koulutukset ja työpajat

Aloitamme ympäristöohjelman toteutuksen säännöllisesti kokoontuvan ympäristötyöryhmän perustamisella. Työryhmään tulee edustaja jokaisesta mukana olevasta liitosta, jotta kaikkien ääni tulee kuuluviin ja ympäristöohjelman toimenpiteet jalkautuvat kaikkiin lajeihin. Työryhmän ensimmäisenä

tehtävänä on nykytilanteen kartoitus ja sen pohjalta tavoitteiden sekä niiden toteutumista seuraavien mittaristojen luominen. Mittaristojen nollapisteeiksi otetaan tilanne vuoden 2022 alussa ja toimenpiteiden vaikutuksia verrataan siihen.

Kiinnitämme entistä enemmän huomiota toimintamme ympäristövaikutuksiin. Huomioimme erityisesti kotimaan matkustuksen päästöt ja vähennämme niitä hyödyntämällä etätyö- ja etäkokousmahdollisuuksia. Lisäksi tarkastelemme materiaalien käyttöä kriittisesti ja vähennämme turhaa paperin ja muiden kertakäyttöisten materiaalien kulutusta. Teemme Suomessa järjestettävillä arvokilpailuilla ja muilla isoilla kansainvälisillä tapahtumilla ympäristösuunnitelmat, joilla pienennetään tapahtumien ympäristökuormaa. Tapahtumien ympäristösuunnitelmista viestimällä näytämme positiivista esimerkkiä muiden maiden lajiliitoille.

Ympäristötyöryhmä suunnittelee yhteisen viestintämme, jolla levitämme ympäristötietoutta ja materiaalia lajiemme piirissä seuroille ja harrastajille. Työryhmä pitää suunnittelukokouksia 4–6 kertaa vuodessa ja käyttää tarvittaessa ulkopuolista apua vaikuttavan viestinnän toteuttamiseksi. Työryhmä suunnittelee myös ohjelmakauden aikana avoimen työpajan, johon puhujiksi kutsutaan alan asiantuntijoita.